

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Український гідрометеорологічний центр

**Агromетеорологічний бюлетень
по території України**

**за першу декаду липня 2021 р.
№ 19**

Видається з 1921 року

Київ 2021

Відповідальний за випуск
Відповідальний редактор

М.І. Кульбіда
Т.І. Адаменко

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

© Український гідрометеорологічний центр, 2021 р.

01030, Київ - 30, вул. Золотоворітська, 6-в
тел. 234-85-39

Метеорологічні умови першої декади липня 2021 р.

Упродовж першої половині декади над Україною переважала циклонічна циркуляція повітряних мас, обумовлюючи нестійку погоду, особливо у північних, південних та східних областях, де під час переміщення атмосферного фронту спостерігалися грози, шквали, місцями сильні зливи із градом. Характер опадів був типово літнім - переважали нерівномірні локальні зливові дощі.

У другій половині декади, внаслідок впливу на погоду потужного антициклону, на всій території країни переважала майже суха та спекотна погода із середніми добовими температурами на 4-7 °С вищими за норму.

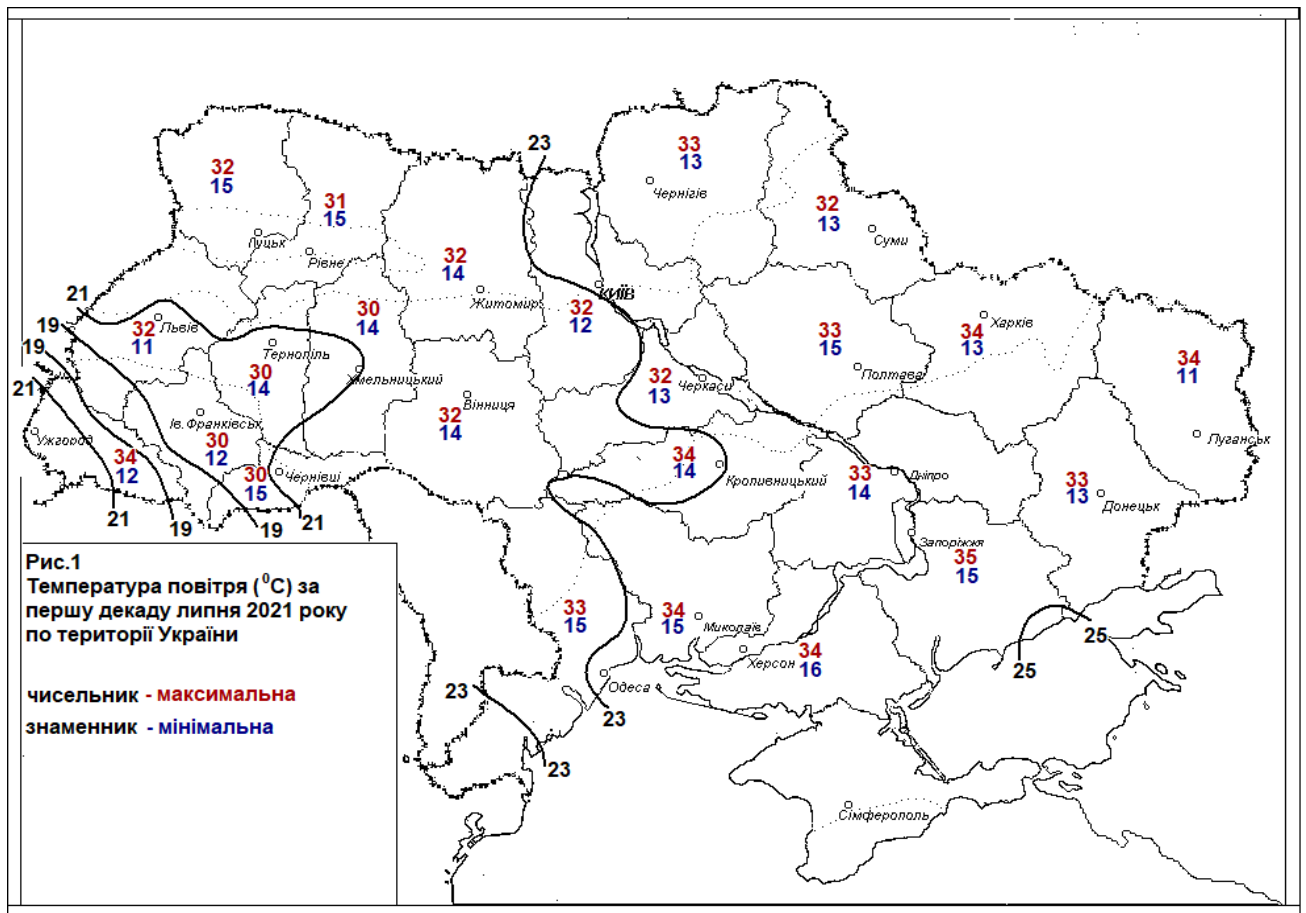
Тривалість сонячного сйва за декаду становила від 74 до 130 годин, що близько або на 15-36 години більше, у південних областях – на 20-39 годин менше норми.

Температура. Середня обласна декадна температура повітря виявилася в Одеській, Миколаївській та Херсонській областях близькою до норми, на решті території - на 1,1-2,3 °С, у північних, Волинській, Рівненській, Черкаській та Полтавській областях – на 2,8-3,6 °С вищою за неї і становила від плюс 20,3 °С на заході до плюс 23,9 °С на півдні країни.

Максимальна температура повітря упродовж декади підвищувалася до плюс 30-34 °С, у Запорізькій області – упродовж одного дня температура повітря підвищувалася до плюс 35°С. Кількість днів із максимальною температурою плюс 30 °С і вище у західних (за винятком Закарпаття) та Черкаській областях становила 1-4, на решті території країни – 5-8 днів.

Мінімальна температура повітря у найпрохолодніші ночі знижувалася до плюс 11-15 °С, у Херсонській області – до плюс 16 °С (рис. 1).

Поверхня ґрунту у найтепліші дні нагрівалася до плюс 52-68 °С, вночі вона охолоджувалася до плюс 10-16 °С.

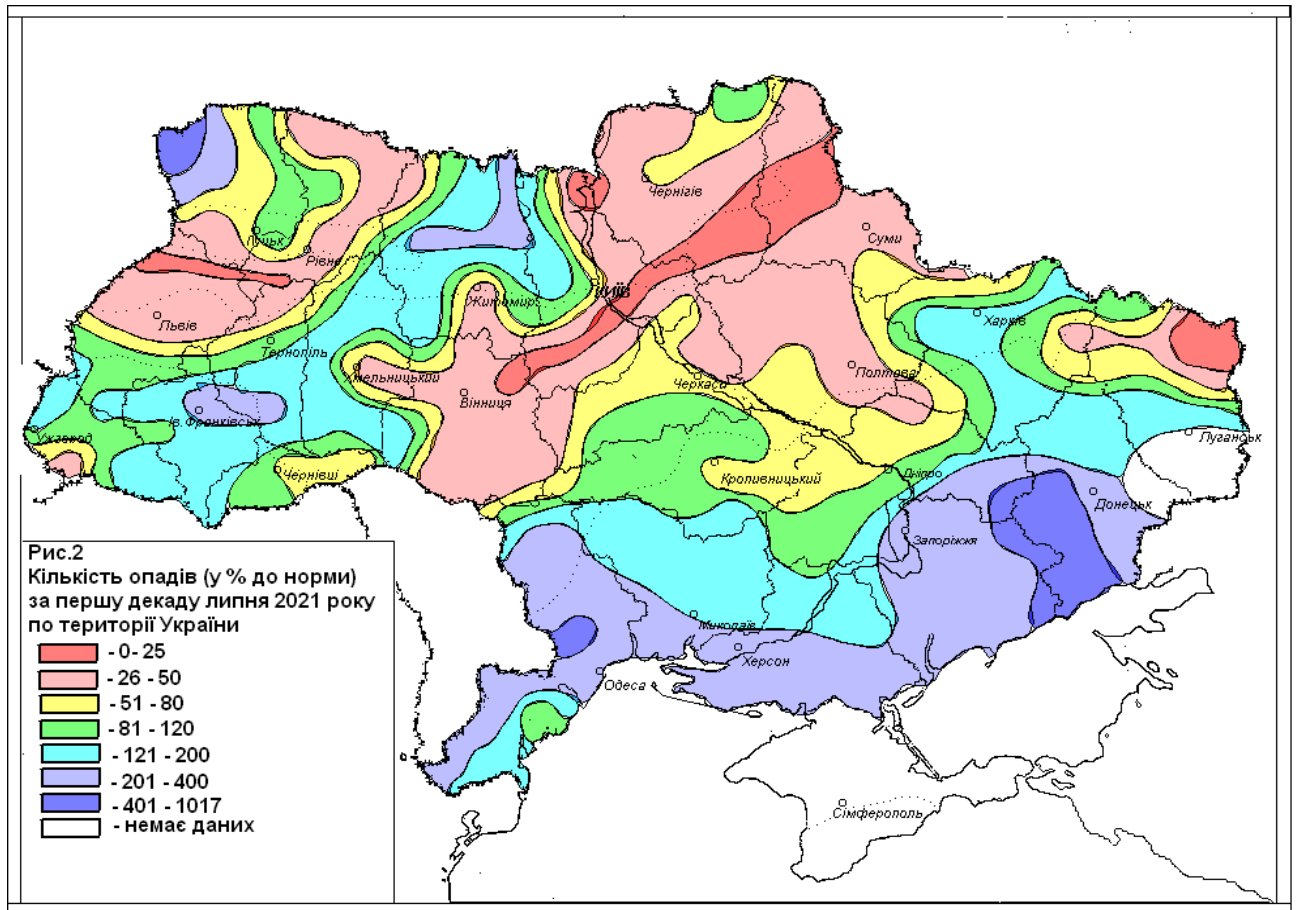

Опади різної інтенсивності, часто у вигляді злив із шквалами, грозами, градом спостерігалися упродовж 1-6 днів майже на всій території країни.

Середня обласна їх кількість за декаду у Миколаївській, Дніпропетровській, Житомирській, Хмельницькій, Тернопільській, Івано-Франківській, Закарпатській та Волинській областях становила від 121 до 200 % декадної норми (від 30 до 56 мм), в Одеській, Херсонській, Запорізькій та Донецькій областях – 255-456 % норми (47-82 мм). У Черкаській та Кіровоградській областях кількість опадів була близькою до декадної норми (19-20 мм). У Луганській, Харківській, Чернігівській, Київській, Рівненській та Чернівецькій областях вона склала 54-77 % декадної норми (13-22 мм), на решті території країни не перевищила 29-45 % норми (від 7 до 13 мм).

В окремих районах Київської та Вінницької областей опадів не було зовсім.

Найбільша сумарна кількість опадів за декаду відмічалася у Донецькій області на метеостанції Маріуполь – 122 мм або десять (1017 %) декадних норм (рис.2).

На метеостанціях Роздільна (Одеська область) було досягнуто, Світязь (Волинська область) та Маріуполь (Донецька область) на 22-41 мм відповідно було перевищено найбільшу кількість опадів за першу декаду липня за період спостережень 1961-2020 рр.

Добовий максимум опадів у багатьох районах південних, Донецької, в окремих районах Луганської, Харківської, Дніпропетровської, Кіровоградської, Чернігівської, Житомирської, Тернопільської, Закарпатської та Волинської областей досягав 22-58 мм, на метеостанції Світязь (Волинська область) – 64 мм (1-5 декадні норми).

Добова кількість опадів (05.07.2021) на метеостанції Роздільна Одеської області склала 80 мм і на 12 мм перевищила добовий максимуму опадів у липні за всі роки спостережень.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила плюс 21-29 °С. Упродовж 7-10 днів в один із строків спостережень вона підвищувалася до плюс 25 °С і вище на всій території країни.

Відносна вологість повітря в середньому становила 63-81 %. В окремих районах Волинської, Рівненської, Львівської, Чернівецької, Київської, Харківської, Луганської, Кіровоградської, Одеської, Миколаївської та Херсонської областей упродовж 1-3 днів у денні години відмічалось зниження відносної вологості повітря до 30 % і нижче.

Вітер. Упродовж 1-4 днів у більшості областей (за винятком Закарпатської, Чернівецької, Львівської, Рівненської, Житомирської, Сумської та Вінницької) спостерігалось посилення швидкості вітру до 15-18 м/с, місцями у Луганській, Донецькій, Дніпропетровській та Кіровоградській областях – до 21-25 м/с.

Вплив погодних умов на стан сільськогосподарських культур

Упродовж декади в цілому ще утримувалися добрі та задовільні агрометеорологічні умови для формування урожаю зернових, технічних та олійних культур. В районах випадіння сильних дощів, злив та граду умови часом оцінювалися як несприятливі (відмічалось полягання посівів, створювалися умови для локального «стікання» зерна ранніх зернових, інтенсивного росту бур'янів та поширенню грибкових захворювань).

Вологозабезпечення посівів на більшості площ ще залишалось на задовільному та достатньому рівнях. На окремих площах західних та північних областей для озимих та ранніх ярих культур запаси продуктивної вологи метрового шару ґрунту залишалися надлишковими.

Із встановленням жаркої антициклональної погоди прискорилося накопичення ефективного тепла, показники якого у кінці декади вже перевищували норму. Відбувався інтенсивний розвиток пізніх культур, одночасно спостерігалася швидка витрата вологи з ґрунту.

У південних областях тривало масове збирання озимих зернових культур, на решті території – жнива розпочалися.

Несприятливим фактором для бульбокоренеплодів залишалися високі температури ґрунту на глибині 10 см, які стримували ріст бульб картоплі та приріст ваги кореню буряків. При оптимальних значеннях для бульбоутворення +16-18 °С, фактична температура досягала + 25-29°С.

Теплозабезпечення

Станом на 10 липня суми ефективних температур повітря вище +5 °С в областях степової зони (за винятком Луганської та Донецької), Вінницькій, Чернівецькій та Івано-Франківській областях були на 15-95 °С нижчими, у решті областей – близькими або на 25-80 °С вищими за середні багаторічні показники. Суми ефективних температур повітря вище +10 °С в областях степової зони були близькими, на решті території - на 25-75 °С вищими середніх багаторічних показників (табл.1)

Таблиця 1

Агрокліматичні зони	Сума ефективних температур			
	вище +5 °С		вище +10 °С	
	Середня багаторічна за період 1986-2015 рр.	2021 р.	Середня багаторічна за період 1986-2015 рр.	2021 р.
Степ	1060-1170	1035-1160	590-685	590-690
Лісостеп	910-1065	915-1085	450-595	495-635
Полісся	885-955	860-1010	425-500	450-575

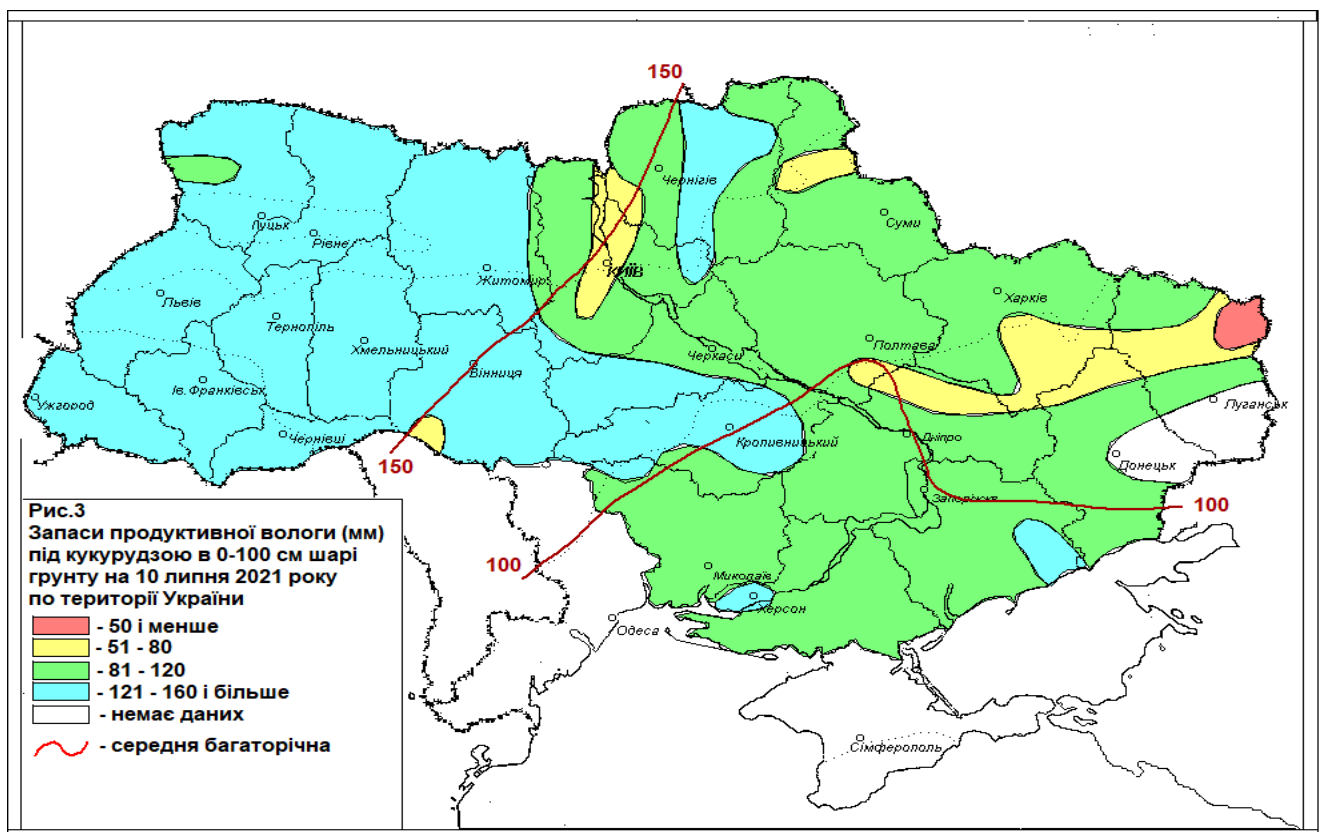
Зволоження ґрунту

Станом на 10 липня (зразки ґрунту відібрані 08.07.21) на багатьох площах західних (за винятком Хмельницької та Чернівецької), Житомирської, окремих площах Київської, Чернігівської, Сумської, Вінницької, Черкаської та Донецької областей під озимими зерновими культурами відмічалось перезволоження метрового шару ґрунту (більше 120 мм продуктивної вологи) для періоду дозрівання зерна. На більшості площ Вінницької, в окремих районах Черкаської, Тернопільської, Рівненської, Житомирської, Чернігівської, Харківської та Луганської областей вологозабезпечення було надлишковим (81-120 мм), у Сумській, місцями у Хмельницькій та Луганській областях – оптимальним (61-80 мм продуктивної вологи). Недостатні (39-40 мм) та незадовільні (менше 10 мм) для періоду дозрівання зерна запаси продуктивної вологи відмічались в окремих районах Сумської та Чернігівської областей

Під **ранніми яровими культурами** на більшості площ західних, північних, Вінницької та на окремих площах Черкаської областей метровий шар ґрунту був перезволожений (більше 120 мм продуктивної вологи). На окремих площах Сумської та Волинської областей зволоження метрового шару ґрунту було недостатнім та незадовільним (28-43 мм). На решті території зволоження метрового шару було оптимальним (61-75 мм).

Вологозабезпечення орного шару ґрунту під **кукурудзою** на більшості площ залишалося на достатньому (21-30 мм і більше) та задовільному (11-20 мм продуктивної вологи) рівнях. На окремих площах Полтавської, Вінницької, Харківської, Луганської, Сумської, Чернігівської та Київської областей 0-20 см шар ґрунту був зволожений недостатньо (3-10 мм продуктивної вологи).

У метровому шарі ґрунту на більшості площ утримувалися переважно достатні (80-120 мм) та оптимальні (121-187 мм) запаси продуктивної вологи. На окремих площах східних, Дніпропетровської, Полтавської, Вінницької, Київської, Чернігівської та Сумської областей зволоження 0-100 см шару ґрунту було недостатнім і становило від 51 до 78 мм, місцями у Харківській області - 34 мм продуктивної вологи (рис.3).

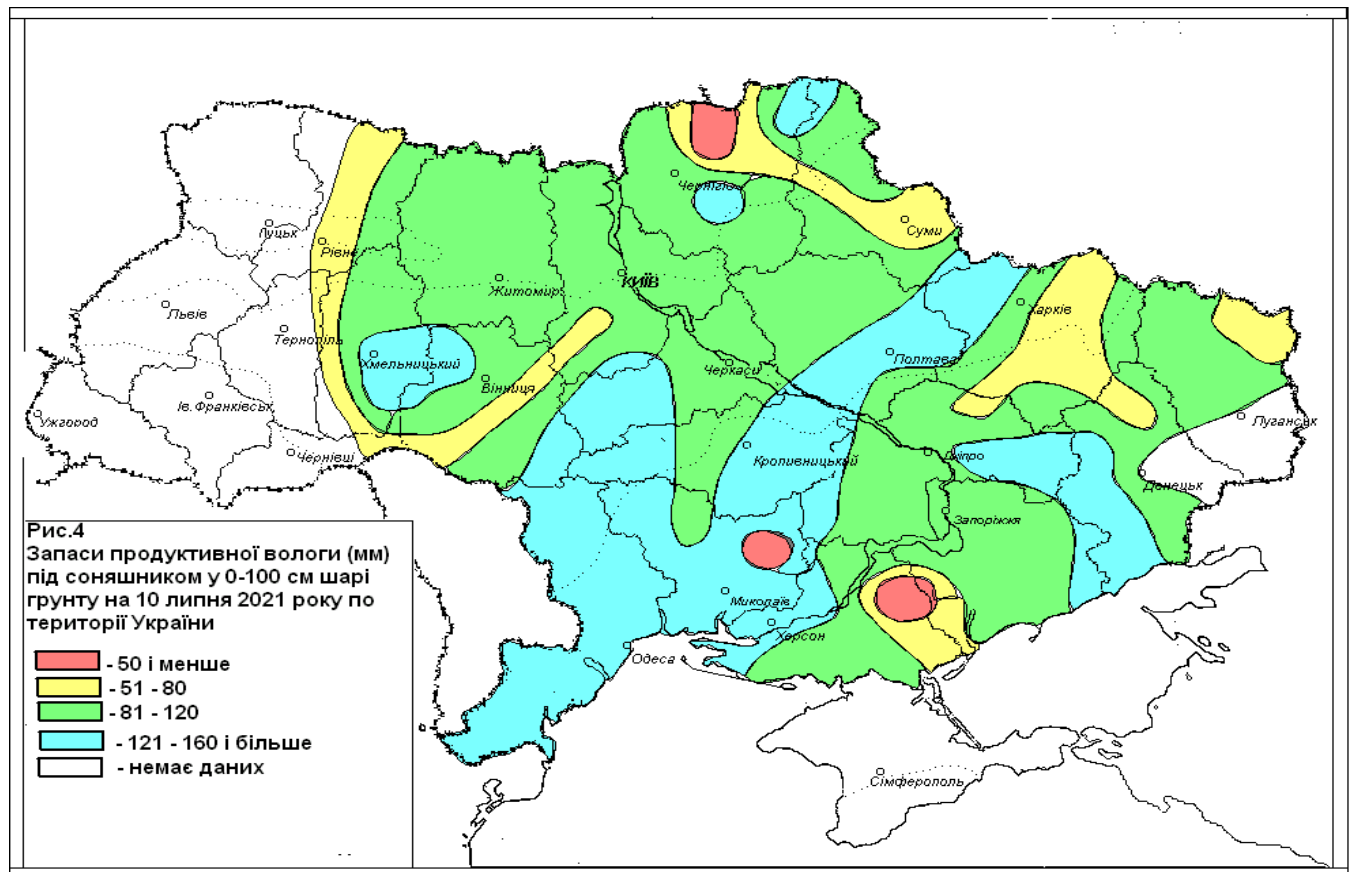

Під **цукровим буряком** зволоження орного шару ґрунту було переважно достатнім – 26-27 мм. Недостатнє зволоження відмічалось на окремих площах Полтавської області (менше 10 мм продуктивної вологи).

У метровому шарі ґрунту на більшості площ містилося від 81 до 95 мм, на окремих площах Черкаської області – 147 мм продуктивної вологи.

Під **соняшником** запаси продуктивної вологи в орному шарі ґрунту в окремих районах Луганської, Донецької, Дніпропетровської, Сумської, Чернігівської та Рівненської областей знизилися до незадовільних - менше 10 мм продуктивної вологи. На решті площ вологозабезпечення залишалось на задовільному та достатньому рівнях.

У метровому шарі ґрунту показники вологозабезпечення на більшості площ залишалися на достатньому (81-120 мм) та оптимальному (121-161 мм і більше мм) рівнях. Задовільне зволоження ґрунту (51-80 мм продуктивної вологи) відмічалось на окремих площах східних, Херсонської, Дніпропетровської, Вінницької, Сумської, Чернігівської, Київської та Рівненської областей. В окремих районах Херсонської, Миколаївської та Чернігівської областей метровий шар ґрунту був зволожений недостатньо і містив лише 43-46 мм продуктивної вологи (рис.4).

Ріст і розвиток сільськогосподарських культур

Озимина (жито, ячмінь, пшениця). Зерно озимих культур досягло воскової або повної стиглості майже на всій території. Лише на окремих площах західних, Вінницької та Чернігівської областей ще тривала молочна стиглість. У південних областях розпочалося або тривало збирання урожаю озимих пшениці та ячменю.

За визначенням агрометеорологів маса 1000 зерен озимої пшениці становила від 31 до 55 г, на кращих посівах – до 62 г; озимого ячменю - від 35 до 58 г, озимого жита – від 34 до 41 г. Відсоток щуплих зерен озимої пшениці становив 10-30 %, на окремих площах Донецької області – до 40 %; озимого ячменя – 10-20 %, в окремих районах Запорізької області – до 90 %; озимого жита – до 10 %.

Стан посівів озимих культур на незібраних площах був переважно добрий та задовільний. В окремих районах північних, південних та центральних областей відмічалось полягання посівів через сильний вітер та зливи, у західних – ураження хворобами.

В **озимого ріпаку** насіння дозріло, у південних областях його збирали.

Ранні ярові зернові культури. У **ярового ячменю** відмічались молочна, воскова та повна стиглість, у південних областях розпочалося збирання урожаю.

Кількість зерен в колосі коливалася від 18 до 36, відсоток щуплих зерен був у межах 10 %, подекуди у Миколаївській та Одеській областях - 30 %, маса 1000 зерен склала від 31 до 62 г.

На окремих площах південних, центральних, північних областей відмічалось полягання посівів.

У **ярої пшениці** відмічалася молочна та воскова стиглість зерна. Кількість зерен в колосі коливалася від 26 до 38. Стан посівів добрий.

У **вівса** відмічалася молочна та воскова стиглість зерна, подекуди у північних областях ще тривало формування зерна. На окремих площах західних та північних областей овес збирали на зелений корм.

Кількість стебел з колосом становила від 240 до 860 на 1 м². Стан посівів переважно добрий. Місцями у північних та західних областях відмічалось полягання посівів через зливи.

У **кукурудзи** у південних, місцями центральних областях розпочалося викидання волоті, місцями у східних областях на ранніх

посівах – цвітіння волоті, на решті посівів тривало листоутворення (11-15 та 17-19 листок). Подекуди рослини збирали на зелений корм.

Стан посівів переважно добрий. На окремих площах центральних областей відмічалось в'янення рослин через спеку, західних – ураження хворобами.

Гречка та просо. У гречки впродовж декади тривало масове цвітіння, у проса - кушіння.

Стан рослин добрий.

Зернобобові культури. Впродовж декади тривало досягання та збирання зерна гороху, подекуди на пізніх посівах відмічалось кінець його цвітіння. На півдні місцями відмічалось полягання посівів від злив та сильного вітру.

У сої відмічались поява бокових пагонів та початок цвітіння, місцями - утворення бобів. Стан посівів був переважно добрий.

У цукрових буряків відмічалось закриття міжрядь. Середня маса одного кореня становила від 267 до 499 г. Стан посівів добрий та задовільний.

Соняшник. Упродовж декади у соняшнику тривало утворення суцвіть, у південних областях масово, на решті площ місцями відмічалось його цвітіння. Середній діаметр кошику становив від 8 до 16 см.

Стан посівів переважно добрий, однак на окремих площах, північно-східних та центральних областей відмічалось денне в'янення рослин через засушливі умови, у східних – пошкодження сільськогосподарськими шкідниками, південних - ураження хворобами.

У картоплі тривало та закінчувалось цвітіння, місцями у південних та центральних областях відмічалось в'янення бадилля. Стан рослин переважно добрий.

У багаторічних трав (конюшина, люцерна) впродовж декади відмічалось відростання отави після першого укусу, утворення суцвіть, цвітіння та другий укіс. Стан посівів був переважно добрий.

Городні культури. Томати залежно від строків висадки розсади знаходилися у фазах завершення цвітіння, зеленої, на півдні - бланжевої та повної стиглості. В огірків тривало цвітіння, у південних та центральних областях - збирання плодів. Залежно від строків висадки розсади у капусті тривало листоутворення, формування головки, на окремих площах відмічалась технічна стиглість ранньостиглих сортів та збирання урожаю. Стан культур переважно добрий, місцями у південних та північно-західних областях відмічалось ураження хворобами томатів та капусти, у

центральных – пошкодження капусти сільськогосподарськими шкідниками.

Сади. У груші та яблуні впродовж декади тривало формування, у абрикосу та персику – досягання плодів та їх збирання. Тривало збирання урожаю вишні та черешні. Місцями у південних областях відмічалось ураження черешні хворобами на 99 % площ. У винограду тривало цвітіння.

Агromетeорoлoгiчний бюлeтeнь пo тeритopії Укрaїни

№ 19
2021 рік

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Український гідрометeорoлoгiчний центр, 2021 р.

Копіювання матеріалів цього видання без авторського дозволу заборонено, при використанні необхідно робити відповідні посилання.

Підписано до друку 12.07.2021 р. Формат 60x84/16. Папір ОФС
Ум.друк.арк.0,50 Обл.вид.арк.0,51. Тираж 3 Зам. 143

Відділ оперативної поліграфії
01030, Київ -30, вул. Золотоворітська, 6-в